

प्रावर्त्तत नदी घोरा शोणितौघतरङ्गिणी । उभयोः सेनयोर्मध्ये नराश्वदिपवाहिनी ।
 यथा वैतरणी राजन् यमराष्ट्रं प्रति प्रभो । द्रावयित्वा तु तत् सैन्यं धृष्टद्युम्नः प्रतापवान् । ७७३०
 अभ्यराजत तेजस्वी शक्रो देवगणेष्विव । अथ दधुर्माहाशङ्खान् धृष्टद्युम्नश्शिखण्डिनौ ।
 यमौ च युयुधानस्य पाण्डवस्य वृकोदरः । जित्वा राजसहस्राणि तावकानां तरस्त्रिणां ।
 सिंहनादरवांश्चक्रुः पाण्डवा जितकाशिनः । पश्यतस्तव पुत्रस्य कर्णस्य च रणोत्कटाः ।
 तथा द्रोणस्य गूरस्य द्रोणेष्वेव विश्राम्यते ।
 इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि घटोत्कचवधपर्वणि सङ्कुलद्युद्धे दिसप्तत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १७२ ॥
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ विद्रुतं स्खलं दृष्ट्वा बध्यमानं महात्मभिः । क्रोधेन महताविष्टः पुत्रस्तव विश्राम्यते । ७७३५
 अभ्येत्य सहसा कर्णं द्रोणञ्च जयताम्बरं । समर्पवशमापन्नो वाक्यज्ञो वाक्यमब्रवीत् ।
 भवद्भ्यामिह सङ्ग्रामः क्रुद्धाभ्यां सम्प्रवर्त्तितः । आहवे निहतं दृष्ट्वा सैन्यं सच्यसाचिना ।
 निहन्यमानां पाण्डूनां बलेन मम वाहिनीं । भूत्वा तदिजये शक्तावशक्ताविव पश्यतः ।
 यद्यहं भवतोऽस्याज्यो न वाच्योऽस्मि तदैव हि । आवां पाण्डुसुतान् सञ्ज्ञे जेय्याव इति मानेदा ।
 तदैवाहं वचः श्रुत्वा भवद्भ्यामनुसम्मतं । नाकरिष्यमिदं पार्थैर्वैरं योधविनाशनं । ७७४०
 यदि नाहं परिव्याज्यो भवद्भ्यां पुरुषर्षभौ । युध्यतामनुरूपेण विक्रमेण सुविक्रमौ ।
 वाक्प्रतोदेन तौ वीरौ प्रनुन्नौ तनयेन ते । प्रावर्त्तयेतां तौ युद्धं घटिताविव पन्नगौ ।
 ततस्तौ रथिनां श्रेष्ठौ सर्वलोकधनुर्द्धरौ । शैनेयप्रमुखान् पार्थानभिदुद्रुवद्वरणे ।
 तथैव सहिताः पार्थाः स्वेन सैन्येन सर्वशः । अभ्यवर्त्तन्त तौ वीरौ नर्दमानौ मुहुर्मुहुः । ७७४५
 अथ द्रोणो महेष्वासो दशभिः शिनिपुङ्गवं । अविध्यत्वरितं क्रुद्धः सर्वशस्त्रभृताम्बरः ।
 कर्णश्च दशभिर्व्याणैः पुत्रश्च तव सप्तभिः । दशभिर्दृष्टसेनश्च सौबलस्यापि सप्तभिः ।
 एते कौरवसंक्रन्दं शैनेयं पर्यवाकिरन् । दृष्ट्वा च समरे द्रोणं निघ्नन्तं पाण्डवीं चमूं ।
 विव्यधुः सोमकाष्ठर्षं समन्ताच्छरदृष्टिभिः । तत्र द्रोणोऽहरत् प्राणान् क्षत्त्रियाणां विश्राम्यते । ७७५०
 रश्मिभिर्भास्करो राजस्तमांसीव समन्ततः । द्रोणेन बध्यमानानां पाञ्चालानां विश्राम्यते ।
 शुश्रुवे तुमुलः शब्दः क्रोशतामितरेतरं । पुत्रानन्ये पितृनन्ये भ्रातृनन्ये च मातुलान् । ७७५५
 भागिनेयान् वयस्यांश्च तथा सम्बन्धिवान्धवान् । उत्सृज्यात्सृज्य गच्छन्ति त्वरिता जीवितेषुवः ।
 अपरे मोहिता मोहात्तमेवाभिमुखा ययुः । पाण्डवानां बले योधाः परलोकं गताः परे ।
 तथा सा पाण्डवी सेना पीड्यमाना महात्मना । निशि सम्प्राद्रवद्राजन् विष्टज्योत्स्नाः समन्ततः ।
 पश्यतो भीमसेनस्य विजयस्याच्युतस्य च । यमयोर्धर्मपुत्रस्य पार्षतस्य च पश्यतः । ७७६०
 तमसा संवृते लोके न प्राज्ञायत किञ्चन । कौरवाणां प्रकाशेन दृश्यन्ते विद्रुताः परे ।
 द्रवमाणन्तु तत् सैन्यं द्रोणकर्णौ महारथौ । जग्मतुः पृष्ठतो राजन् किरन्तौ सायकान् बहून् ।
 पाञ्चालेषु प्रभग्नेषु चीयमाणेषु सर्वतः । जनार्दनो दीनमनाः प्रत्यभाषत फाल्गुनं । ७७६५